

ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองเป็นผู้ที่มีความจำกัดในการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง และต้องการการดูแลจากสมาชิกครอบครัว การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองขณะเข้ารับการรักษาโรงพยาบาลเป็นกิจกรรมการพยาบาลที่สำคัญในการส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแล เพื่อการป้องกันภาวะแทรกซ้อน และส่งเสริมการฟื้นฟูสภาพภายหลังจำหน่าย การศึกษาเชิงพรรณนารุ่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบาย การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ขณะรับการรักษาในโรงพยาบาล โดยประยุกต์แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดูแลเด็กป่วยของเชปป์ (Schepp, 1995) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 100 ราย ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง สิงหาคม 2551 ที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกครอบครัวและผู้ป่วย 2) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้ปฏิบัติ 3) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ปรารถนาที่จะปฏิบัติ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาทั้งหมดเท่ากับ .98 ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้ปฏิบัติ และแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ปรารถนาจะปฏิบัติ ได้ เท่ากับ .98 และ .99 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ได้ปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, $SD = .52$) โดยกิจกรรมที่ทำเป็นประจำ การดูแลกิจกรรมการพยาบาล และการแลกเปลี่ยนข้อมูล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.14$, $SD = .68$; $\bar{X} = 2.19$, $SD = .63$ และ $\bar{X} = 2.28$, $SD = .46$ ตามลำดับ) ขณะที่การตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$, $SD = .72$)

การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ปรารถนาจะปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, $SD = .53$) ในขณะที่กิจกรรมที่ทำเป็นประจำ การดูแลกิจกรรมการพยาบาล การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วย มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$, $SD = .73$; $\bar{X} = 3.53$, $SD = .64$; $\bar{X} = 3.76$, $SD = .46$; และ $\bar{X} = 3.67$, $SD = .55$ ตามลำดับ)

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยส่งเสริมให้ครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยมากขึ้น โดยตอบสนองต่อความต้องการตั้งแต่การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

Stroke patient is a person who has limited self care and needs care from family members. Family participation in caring for stroke patients during hospitalization is an important nursing activity in order to prevent complications and promote rehabilitation among patients after discharge. The purpose of this descriptive study was to describe family participation for stroke patients in actual and preferred participation during hospitalization. The Schepp's Parent Participation concept was applied as a conceptual framework (Schepp, 1995). One hundred family members were purposively selected during March to August 2008 at McCormick hospital, Chiang Mai province. Research instrument was the Family Participation for Stroke Patient Questionnaire, which consisted of: 1) family member and patient demographic data, 2) the Actual Family Participation for Stroke Patient Questionnaire, and 3) the Preferred Family Participation for Stroke Patient Questionnaire. Content validity were confirmed by 3 experts, overall values of content validity index was .98. Reliability was tested by using Cronbach's alpha coefficient, the value of the Actual Family Participation for Stroke Patient Questionnaire and the value of the Preferred Family Participation for Stroke Patient Questionnaire were .98 and .99 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics.

The results of the study showed that actual family participation for stroke patients overall was at a low level ($\bar{X} = 2.22$, $SD=.52$), routine care, nursing activities and information sharing were also at a low level ($\bar{X} = 2.14$, $SD=.68$; $\bar{X} = 2.19$, $SD=.63$ and $\bar{X} = 2.28$, $SD=.46$ respectively), whereas in decision-making about patients care was at a moderate level ($\bar{X} = 2.52$, $SD=.72$).

The preferred family participation for stroke patients was at a high level ($\bar{X} = 3.57$, $SD=.53$), routine care, nursing activities, information sharing and decision-making about patients care were also at a high level ($\bar{X} = 3.42$, $SD=.73$; $\bar{X} = 3.53$, $SD=.64$; $\bar{X} = 3.76$, $SD=.46$; and $\bar{X} = 3.67$, $SD=.55$ respectively).

The results of this study could be used as guide to develop nursing intervention in caring for stroke patients by enhancing family member participation in caring in order to response to patients' needs during hospitalization.